

**Stølsheimen
verneområdestyre**

Postadresse

Besøksadresse
Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt

Sentralbord: +47
Direkte: +47 5764 3129

fmvlp@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Stølsheimen

Hordaland Røde Kors Hjelpekorps, område 4

Sakshandsamar Anbjørg Nornes

Vår ref. 2018/508-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 19.02.2019

Stølsheimen landskapsvernområde - melding om vedtak - kjentmannskøyning for Hordaland Røde Kors Hjelpekorps, område 4

Sender vedlagt saksprotokoll med saksframlegg i Stølsheimen verneområdestyre sak 6/19.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28 - 29. Klagen skal sendast verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokument.

Med helsing

Olav Turvoll
Stølsheimen verneområdestyre

Anbjørg Nornes
verneområdeforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan skriftleg underskrift.

Kopi pr. e-post til:
Modalen kommune
Voss lensmannsdistrikt
Fylkesmannen i Vestland
Nordfjella og Fjellheimen villreinnemnd
SNO Aurland
Vik kommune
Vest politidistrikt
Voss kommune
Høyanger kommune

Arkivsaksnr: 2018/508-0

Saksbehandler: Anbjørg Nornes

Dato: 14.02.2019

Utval	Utvalssak	Møtedato
Stølsheimen verneområdestyre	6/19	19.02.2019

Stølsheimen landskapsvernområde - kjentmannskøyring for Hordaland Røde Kors Hjelpekorps, område 4

Innstilling frå forvaltar

Stølsheimen verneområdestyre gjev Hordaland Røde Kors Hjelpekorps, område 4 løyve til kjentmannskøyring i perioden 2019-2023 for kvista skiløyper og evakueringsrute i Stølsheimen landskapsvernområde. Løyve er gjeve med heimel i verneforskrift for Stølsheimen landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ. Løyvet gjeld med fylgjande vilkår:

- Omfanget av snøskuterkøyring skal avgrensast til rutene som er godkjent, og i samsvar med øvingsplanen. Køyringa skal avgrensast til det som er strengt naudsynt.
- Kjentmannsturane skal samordnast mellom Hjelpekorpsa slik at turane vert køyrt felles og samla til ein til to dagar, slik det er sett opp i godkjent øvingsplan.
- Det skal ikkje køyrast kjentmannstur etter fredagen i palmehelga det enkelte året.
- Under køyring skal det takast generelle omsyn til andre interesser og naturverdier i området. Dersom det er villrein i området under køyring, må det takast særskilt omsyn for ikkje å uroa dyra.
- Politiet varslar SNO gjennom utsending av køyreordre for kvar kjentmannstur. SNO vil gje melding om det må takast spesielle omsyn til verneverdiane, og om naudsynt utsette køyringa av omsyn til villreinen.
- Innan 1. juni kvart år i løyveperioden skal det sendast rapport til Stølsheimen verneområdestyre med informasjon om tal turane og dato, tal snøskuterar og køyrerute. Forvaltinga ber om at evt. observasjonar av villrein vert teke med i rapporten.

Kjentmannsturane gjeld fylgjande område jf. øvingsplanen for 2019-2023:

Veke, tal turar	RKH	Rute for kjentmannsturane	Tal køyretøy
v. 8-16, 1-2 turar	Vaksdal, Voss, Vossestrand	Holskardvatnet – Åsebotn – Stølsvatnet – Solrenningane – Nordalshytta. Rv. 13 – Selhamar – Solrenningane. Samordna med kvisting av løype	12 skuterar/ ATV
v. 7-16, 1-2 turar	Vossestrand	Myrkdalen – Sendedalen – Rv. 13. Evakueringsruta frå Myrkdalen til Sendedalen i regi av Statens vegvesen	10 skuterar

Me gjer merksam på at dette løyvet berre er handsama etter verneforskrifta, og at det i tillegg må innhentast samtykke frå grunneigarar.

Saksprotokoll i Stølsheimen verneområdestyre - 19.02.2019

Handsaming i møte

Vedtak i samsvar med innstilling frå forvaltar.

Vedtak

Stølsheimen verneområdestyre gjev Hordaland Røde Kors Hjelpekorps, område 4 løyve til kjentmannskøyning i perioden 2019-2023 for kvista skiløyper og evakueringsrute i Stølsheimen landskapsvernområde. Løyve er gjeve med heimel i verneforskrift for Stølsheimen landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ. Løyvet gjeld med fylgjande vilkår:

- Omfanget av snøskuterkøyning skal avgrensast til rutene som er godkjent, og i samsvar med øvingsplanen. Køyninga skal avgrensast til det som er strengt naudsynt.
- Kjentmannsturane skal samordnast mellom Hjelpekorpsa slik at turane vert køyrt felles og samla til ein til to dagar, slik det er sett opp i godkjent øvingsplan.
- Det skal ikkje køyrast kjentmannstur etter fredagen i palmehelga det enkelte året.
- Under køyning skal det takast generelle omsyn til andre interesser og naturverdiar i området. Dersom det er villrein i området under køyning, må det takast særskilt omsyn for ikkje å uroa dyra.
- Politiet varslar SNO gjennom utsending av køyreordre for kvar kjentmannstur. SNO vil gje melding om det må takast spesielle omsyn til verneverdiane, og om naudsynt utsette køyninga av omsyn til villreinen.
- Innan 1. juni kvart år i løyveperioden skal det sendast rapport til Stølsheimen verneområdestyre med informasjon om tal turane og dato, tal snøskuterar og køyrerute. Forvaltinga ber om at evt. observasjonar av villrein vert teke med i rapporten.

Kjentmannsturane gjeld fylgjande område jf. øvingsplanen for 2019-2023:

Veke, tal turar	RKH	Rute for kjentmannsturarane	Tal køyretøy
v. 8-16, 1-2 turar	Vaksdal, Voss, Vossestrand	Holskardvatnet – Åsebotn – Stølsvatnet – Solrenningane – Nordalshytta. Rv. 13 – Selhamar – Solrenningane. Samordna med kvisting av løype	12 skuterar/ ATV
v. 7-16, 1-2 turar	Vossestrand	Myrkdalen – Sendedalen – Rv. 13. Evakueringsruta frå Myrkdalen til Sendedalen i regi av Statens vegvesen	10 skuterar

Me gjer merksam på at dette løyvet berre er handsama etter verneforskrifta, og at det i tillegg må innhentast samtykke frå grunneigarar.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søknad om kjentmannskøyning i Stølsheimen landskapsvernområde frå Hordaland Røde Kors Hjelpekorps område 4, datert 11.12.2018
- Øvingsplan for 2019 - 2023
- Kart med oversikt over kjentmannsturar
- Godkjenning av øvingsplanen av Voss lensmannsdistrikt, Vest politidistrikt, datert 29.11.2018
- Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder, 31.01.2013 MD

Søknaden vert vurdert etter:

- Forskrift for Stølsheimen landskapsvernområde av 21.12.1990
- Naturmangfaldlova av 19. juni 2009
- Forvaltningsplan for Stølsheimen landskapsvernområde, rapport nr. 1 - 2017

Hordaland Røde Kors Hjelpekorps (RKH) område 4, har sendt ein samla søknad med øvingsplanar for kjentmannsturar i Stølsheimen landskapsvernområde. Søknaden er for Voss, Vossestrand og Vaksdal RKH i område 4 i Hordaland RKH. Dei har laga øvingsplan som gjeld for heile område 4, både innanfor og utanfor verneområde. Øvingsplanen er sett opp for åra 2019 – 2023. Voss lensmannsdistrikt har godkjent øvingsplanen. Nordfjella og Fjellheimen villreinnemnd har klaga på Vest politidistrikt sin godkjenning av øvingsplanen. Saka er ikkje ferdigbehandla.

Hordaland RKH søker om kjentmannskøyning for fylgjande ruter i Stølsheimen landskapsvernområde:

Veke, tal turar	RKH	Rute for kjentmannsturane	Tal køyretøy
v. 4-13, 2 turar	Vaksdal, Voss, Vossestrand	Gullbrå -Torvedalen – Sendedalen – Selhamar – Langevann. Engjaland - Torvedalen.	15 skuter/ATV
v. 8-9, 1 tur	Voss	Lønahorgi - Torvedalen	6 skuter/ATV
8-16, 2 turar	Vaksdal, Voss, Vossestrand	Holskardvatnet – Åsebotn – Stølsvatnet – Solrenningane – Nordalshytta. Rv. 13 – Selhamar – Solrenningane. Samordna med kvisting av løype	12 skuter/ATV
v. 7-16, 2 turar	Vossestrand	Engjaland/Myrkdalen – Sendedalen – Rv. 13.	10 skutrar

Kopi av kart med køyreruter (Voss RKH)

Kopi av kart med køyrerute (Vaksdal RKH)

Kjentmannsturane vert samordna med kvisting av skiløype i regi av Bergen og Hordaland turlag. Voss, Vossestrand og Vaksdal RKH samarbeider om kjentmannsturane slik at fleire skal verta kjent i dei ulike områda. For å få dette til, vert det køyrt med mange snøskutrar på same tur i staden for mange turar. Planen gjeld alle turane som vert gjennomført i 5-års planen. Det er ikkje alle turane som vert køyrt kvart år, og heller ikkje to turar på kvar rute kvart år.

Lovgrunnlaget

Kjentmannsturane skal vera ein del av ein øvingsplan godkjent av politiet, jf. «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder» datert 31.01.2013 MD. Kjentmannskøyting skal behandlast etter den generelle dispensasjonsregelen i naturmangfaldslova § 48: «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensyn til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Verneområdestyret skal etter retningslinjene vurdere søknaden etter fyrste alternativ, «...ikke er i strid med vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig...».

Føremålet i Stølsheimen landskapsvernområde er definert i verneforskrifta punkt III: «Føremålet med Stølsheimen landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert vestlands fjell- og fjordlandskap med kulturminne, kulturlandskap og naturmiljø som er lite påverka av tekniske inngrep, samstundes som området skal kunne nyttast til landbruk, friluftsliv, jakt og fiske».

Etter naturmangfaldlova (nml.) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentlig mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Verneområdestyret kan berre gje dispensasjon til kjentmannskøyering i verneområde, og det er berre kjentmannsturane i verneområdet i øvingsplanen som er vurdert. Friluftsliv skal kunne utøvast i verneområda samtidig som naturverdiane vert ivaretekne. Den førebyggjande redningstenesta er viktig for sikkerheita ved allmennheita si utøving av friluftsliv. Redningstenesta har trong for å gjera seg kjent i område kor det er sannsynleg at dei skal gjennomføra oppdrag, både for å gjennomføra oppdrag på ein effektiv måte og for å sikre eigne hjelpemannskap.

I retningslinjene frå departementet frå 2013 er det definert eit klart skilje mellom øvingsverksemd og kjentmannskøyering. Øvingsverksemd skal leggjast utanfor verneområda, men redningstenesta vil «...til en viss grad være avhengig av mulighet for øvingskjøring og i praksis særlig kjøring for å bli kjent («kjentmannskjøring»)....».

Vest politidistrikt har godkjent øvingsplanen med kjentmannsturar både langs kvista løype og andre område. På bakgrunn av at det føreligg klage på politiet sin godkjenning av øvingsplanen, har ikkje villreinnemnda gitt uttale til verneområdestyre på kjentmannsturane i Stølsheimen landskapsvernområde. Forvaltar legg difor tidlegare uttale frå villreinnemnda til grunn. Dei har uttalt seg om kjentmannskøyering langs kvista skiløype og evakueringsruta frå Myrkdalen til Sendedalen og Rv.13. Forvaltar rår til at det i denne saka berre vert gjeve løyve til kjentmannsturane langs kvista skiløype og evakueringsrute, til det føreligg uttale frå villreinnemnda i dei andre områda i øvingsplanen.

Kunnskapen om området er kjent gjennom forvaltningsplan for Stølsheimen, erfaringar frå Røde Kors Hjelpekorps sine turar i området, SNO sin kunnskap om området og uttale frå villreinnemnda om villreinen sin bruk av området. Villreinnemnda har gjeve fylgjande uttale til saka: «.... Turen vestover kjem inn i fjellområde der ein hadde ein god del dyr på vinterbeite i 2016. Med to einskildturar til kvart område, fordelt gjennom vinteren, bør det ikkje verte noko problem, så lenge dei tek skikkeleg omsyn. Siste tur vert i forkant av påske, og då kjem dei ikkje inn i kalvingstida. Det nærmar seg likevel kalving, og simler kan ha byrja på trekket mot kalvingsland...Kalvingsområda på vestsida ligg mykje lengre vest enn aktuelle ruter. Villreinnemnda vil ikkje setje seg i mot at det vert gjeve løyve, men gjer merksam på at det kan være dyr på vinterbeite innanfor dei aktuelle rutene. Øvingsleiar lyt difor være særleg merksam. Ved møte med dyreflokkar bør ruta leggjast om for å unngå å utløyse flukt. Vinden bør gå frå dyra og mot menneska i størst mogleg grad».

Kunnskapsgrunnlaget jf. nml § 8 vert vurdert som godt for å vurdere saka. Villreinen er ikkje ein del av verneføremålet i dette landskapsvernområdet, men den er ein viktig del av naturverdiane i området, og det bør visast særskilt omsyn for ikkje å uroa dyrelivet. Villreinen er meir sårbar på ettervinteren og når det nærmar seg kalvingstid. Forvaltar rår difor til at det ikkje vert opna for kjentmannsturar etter påske. Snøskuterkøyeringa kan og påverka andre naturverdiar. Føre-var-prinsippet jf. nml § 9 er tillagt vekt ved at aktiviteten er avgrensa i tid, og det vert sett vilkår om å ta omsyn til villreinen dersom den er i området. I tillegg er det ikkje gjeve løyve til alle kjentmannsturane på grunn av manglande kunnskapsgrunnlag.

Forvaltninga skal vurdere den samla belastninga på naturmiljøet av motorstøy i området jf. nml. § 10. Vest politidistrikt har godkjent øvingsplanen, og omfanget av kjentmannsturane er med det definert som naudsynt motorferdsel i verneområdet. Det er ynskjeleg at kjentmannskøyeringa vert gjennomført midt i veka av omsyn til friluftslivet, men sidan dette er

frivillig arbeid, vert det opna for bruk av helg til kjentmannskøyning når det er naudsynt. I denne delen av verneområdet er det gjeve løyve til motorisert ferdsel i samband med kvisting av skiløypa og til transport av utstyr til stølane. I tillegg har kraftselskapa løyve til motorisert ferdsel i samband med tilsyn av linjer og damanlegg. Den samla aktiviteten av motorisert ferdsel kan vera høg i perioden mars-april. Vik Røde Kors Hjelpekorps har løyve til kjentmannskøyning i nokon av dei same områda. Dei har lagt inn i øvingsplanen at køyringa skal vera i samarbeid med nabokorps. Alle hjelpekorpsa vert oppmoda om å samordna køyringa der det er same turane. Forvaltar vurderer den samla belastninga av motorferdsel i dette området som høg i periodar, og det er difor viktig å ha ei streng vurdering av trongen for ytterlegare køyning i verneområdet. Øvingsplanen viser planlagt aktivitet i ein 5 års periode. RKH opplyser at ikkje alle turane vert gjennomført kvart år, og det vil truleg berre vera ein tur pr. rute kvart år. Gjennom ordninga med utskriving av køyreordre frå operasjonssentralen hjå politiet, vert oppsynet varsla kvar det er køyning, og SNO vil kunne gje melding dersom det er villrein i området. Med årleg rapportering frå RKH om aktiviteten, får forvaltninga oversikt over omfanget av motorisert ferdsel det enkelte året. Det bør gjennomførast eit evalueringsmøte i slutten av planperioden for å vurdere om det bør gjerast endringar i ny plan.

Kjentmannsturane vil lite truleg føra til miljøforringing, og nml. § 11 er difor ikkje vurdert i denne saka. Snøskuter er den mest aktuelle transportmetoden for eventuelt redningsoppdrag, og må difor nyttast på kjentmannsturane. Det er mykje snø i den tida det er søkt om kjentmannsturar, og det er liten fare for køyreskade på bar mark. Køyninga vil difor ikkje setja varige spor i terrenget, og vert vurdert som miljøforsvarleg til dette føremålet jf. § 12. I søknaden er det sett opp ATV på nokon av rutene. Forvaltar vurderer ATV på vinterføre på same grunnlag som snøskuter, og tilrår at ATV kan brukast der det er naudsynt.

Med dei vilkåra som er sett for løyvet, og vurderingane etter nml. §§ 8 – 12, meiner forvaltar kjentmannsturane ikkje er i strid med verneformålet, og ikkje påverkar verneverdiane i særleg grad. På denne bakgrunn vert det gjeve løyve til kjentmannsturarane med heimel i naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.